

Draženka JALŠIĆ ERNEČIĆ

DOSTIGNUĆA MUZEOLOŠKE I GALERIJSKE DJELATNOSTI U VRIJEME DR. LEANDERA BROZOVIĆA

UVOD. PIONIRSKO RAZDOBLJE HRVATSKE MUZEOLOGIJE

Na polju muzeologije i muzeografije ime dr. Leandera Brozovića javlja se relativno rano, uz neka od najznačajnijih imena pionira na polju hrvatske muzejske djelatnosti, stručnjaka koji su, puni entuzijazma i poleta postavili temelje na kojima se nadograđuju muzejska i muzeološka teorija i praksa u Hrvata. Kao prvi Brozovićeve tekst sadržajem vezan uz muzejsku i konzervatorsku struku, navodi se članak iz *koprivničkog "Demokrata"* napisan 1919. godine u programatskom, gotovo manifestnom tonu, s temom o potrebi sanacije i zaštite kamene barokne plastike, pilova podignutih tijekom 17. i 18. stoljeća na prostoru najstarijeg trga koprivničke utvrde., koji danas nosi upravo njegovo ime.¹ Osnova ideje o stvaranju Muzeja grada Koprivnice, zapravo je već bila rođena, no bila su potrebna puna tri desetljeća odmaka i traženja, dugoročne stručne suradnje i iskustva s već postojećim muzejskim institucijama (Hrvatski povijesni muzej u Zagrebu, Etnografski muzej u Zagrebu, Arheološki muzej u Zagrebu, Muzej grada Zagreba, Gradski muzej Varaždin...) kako bi se ideja o gradskom muzeju oblikovala što jasnije i profesionalnije.

Skupljač i muzealac dr. Leander Brozović rođen je 2. listopada 1897. godine u Budimpešti, koju je zajedno s roditeljima napustio još kao dječak. Upravo je Koprivnica bila ona sudbinska zemljopisna točka koja je vezala Brozovića sakupljača, zaštitara, muzealca i kulturnog povjesničara. Kozmopolitski duh širokih vidika izgrađen i oblikovan tijekom studija u Beču, Brnu, Dresdenu, Lavowu i Budimpešti, otvorio je oči kolekcionar u istančanog osjećaja za grad svog djetinjstva i najranije mladosti, te ga tijekom vremena preobratio u neumornog muzejskog djelatnika koji je postavio osnove većine zbirke koje su prerasle u jedan od značajnijih muzeja sjeverozapadne Hrvatske. Iako je Brozovića veterinarska profesija veći dio života odvela na različite strane (Novi Vinodolski, Kikinda, Kutina, Križevci, Zagreb), ostao je vezan uz Koprivnicu upravo zanimanjem za njezinu prošlost i starine.

Snovi i strasti začeti još u gimnazijskim danima, traganja, studiranja i prikupljanje najrazličitijih predmeta, beskrajna zaljubljenost u prošlost koprivničkog kraja, okrunjeni su godine 1945. kada je ustanovljen Odbor za osnutak gradskog muzeja, jer je upravo Muzej grada Koprivnice - MUSEUM CIVITATIS CAPRONCZENSIS bio oživotvorenje svih njegovih strasti.

PIONIRSKO RAZDOBLJE KOPRIVNIČKE MUZEOLOGIJE (PRVE AKVIZICIJE I FORMIRANJE MUZEJA)

Većina autora koja se bavila poviješću i razvojem Muzeja grada Koprivnice (dr. Marković, dr. Feletar, Horvatić, Špoljar)² kao godinu osnivanja muzejske ustanove u svojim radovima navodi i naglašava 1951. godinu, kada je za javnost otvoren prvi stalni muzejski postav. Međutim, sa stajališta povijesnog pregleda pisanog materijala o razvitku koprivničke muzejske djelatnosti (muzejskih arhivalija, dokumentacije i hemeroteke), Muzej grada Koprivnice službeno je osnovan **12. studenog 1945.** godine, imenovanjem peteročlanog Odbora za osnutak Muzeja grada Koprivnice (dr. Leander Brozović, akad. slikar Rudolf Krušnjak, akad. slikar Stjepan Kukec, Vinko Vošicki, i Ivan Paprika). Gotovo istovremeno su organizirane i provedene prve muzejske akvizicije, sustavno prikupljanje muzejskog materijala na terenu ondašnje koprivničke kotarske oblasti, ali i stručno opisivanje i obrada prikupljenog materijala, što je izuzetno značajan, obiman i mukotrpan dio, kako stručne, tako i znanstvene muzejske i muzeološke djelatnosti. Istu tvrdnju potvrđuje faksimil odluke koji se čuva u najstarijoj muzejskoj dokumentaciji, ali i nekoliko novinskih članaka u lokalnom tisku ("*Podravske novine*", "*Koprivnički tjednik*", "*Glas Podravine*") koji je s velikim zanimanjem pratio sva zbivanja vezana uz prve aktivnosti koprivničkog muzeja.

Prvi napis o počecima profesionalne, sustavno organizirane muzejske djelatnosti objavljen je već 18. studenog 1945. pod naslovom "**Gradski Muzej u Koprivnici**". Spomenuti novinski članak navodi kako je Gradski narodni odbor Koprivnice (Odbor "Doma kulture") na svojoj sjednici održanoj 12. studenog 1945. godine donio zaključak o osnivanju Muzeja grada Koprivnice i odluku o imenovanju članova Odbora za osnutak Muzeja iz redova znamenitih koprivničkih kulturnih djelatnika. Zbog njegovog značaja i zanimljivih planova vezanih uz rad i razvoj prve koprivničke muzejske ustanove navedeni novinski članak donosimo u cijelosti:

"Na svojoj sjednici održanoj 12. ov. mjes. zaključio je odbor Doma kulture, na prijedlog svoga predsjednika Vinka Vošickog da osnuje u Koprivnici gradski muzej. Muzej će se smjestiti u bivšu oružanu koju narod još zove "Cajg-haus". Predsjednik grad. NO-a drug J. Paprika obećao je potpunu suradnju i pomoć za ostvarenje ove kulturne institucije. Vojska koja je za sada nastanjena u oružani za nekoliko će dana istu isprazniti i tako će se moći pristupiti adaptacionim radnjama.

Uvjereni smo da će svekoliko građanstvo sa simpatijama pozdraviti ovaj kulturni pothvat našeg Doma kulture, i da će ovu akciju materijalno potpomoci.

Koprivnica kako je poznato imala je veliku i slavnu prošlost. Na žalost do danas su mnogi

predmeti od kulturno povijesne vrijednosti propali. Osnivanjem gradskog muzeja moći ćemo još preostale predmete spasiti od propasti i uvjereni smo, da će građani rado dati u pohranu stare predmete od kulturno prosvjetne vrijednosti."

("Podravske novine", 18. studeni 1945., broj 9., strana 8.)

Obim i ritam prvih muzejskih akvizicija, te muzejsku i muzeološku djelatnost netom osnovanog Muzeja grada Koprivnice, gotovo iz broja u broj prati niz kratkih obavijesti i članaka u "Podravskim novinama" koje je tijekom 1945. i 1946. godine pisao sam Brozović. Tako već u narednom broju "Podravske novine" od 24. studenog 1945. godine možemo pronaći solidne zametke vrlo značajne i neophodne muzejske djelatnosti, zapravo su to **odnosi s javnošću**, bez kojih je ozbiljna muzejska djelatnost danas potpuno nezamisliva. Na popularan, širokim slojevima primjeren i poprilično zanimljiv način objavljene su prve reakcije koprivničkog građanstva, te prokomentirane prve muzejske akvizicije:

"Gradski muzej u Koprivnici - Prvi darovi. Čim se u gradu saznalo, da Dom kulture namjerava osnovati gradski muzej, naš je domaći sin i sugrađanin dr. Stanko Sulimanović predao prve darove za ovu našu kulturnu ustanovu. Dr. Sulimanović je poklonio licitarske kalupe koje je izradio i sa kojima se je služio njegov djed po majci Ignac Ujlaki (Ujlaki je mađarizirano prezime Iločki). Ovi su kalupi stari oko sto godina, i od osobite su vrijednosti. Ovdasnji licitarski obrtnik Vinko Špičko načinio je odljevke darovanih kalupa koji zapanjuju svojom originalnošću i ljepotom. Među kalupima (lik konja, srca, lule, bebe i.t.d.) nalazi se i barilec sa natpisom "Živio 85 ger", što znači "Živio fünfund achziger". Godine 1885. naime, u Podravini su nepamćeno silno rodili vinogradi. Navodno nisu znali kuda bi sa moštom, jer nisu imali toliko posuđa, koliko bi trebali.

Kao uspomenu na ovu "vinsku" godinu navedeni Ujlaki načinio je model barilca i izrađivao iz licitarskog tijesta male barilce sa navedenim natpisom. Još je Sulimanović poklonio jedno staro vreteno (isto staro oko 100 godina) koje je veoma dobro sačuvano i umjetnički izrađeno.

Kako vidimo, akcija oko uređenja gradskog muzeja već je započela, pak će pokretači muzeja ovih dana apelirati na vlasnike starina, da ih daruju za gradski muzej, da se iste na ovaj način spase od propasti, koja im prijeti u privatnome posjedu."

("Podravske novine", 24. studeni 1945., broj 10., strana 2.)

Naredni brojevi "Podravske novine", počevši od 8. prosinca 1945.³, a potom i tijekom naredne 1946. godine, u redovitoj rubrici "Domaće vijesti"⁴ (uz rubrike rođenih, vjenčanih i umrlih) navodi donacije koprivničkom gradskom muzeju, ali i imena darovatelja, te popularno pisane tekstove s pojedinostima o porijeklu i povijesti darovanih predmeta, pri čemu nije potrebno naglašavati neopterećenost političkim i povijesnim ozračjem, što svojim sadržajem potvrđuje sljedeći navod:

"GRADSKI MUZEJ U KOPRIVNICI čuvat će i dvije svete slike, oko 200 godina stare, drage uspomene iz naše stare Koprivnice.

U naš novoosnovani gradski muzej smjestiti će se među ostalim, dvije velike oltarne slike, slikane uljenim bojama na platnu od nepoznatog majstora. Jedna od ovih slika potječe sa oltara svetog Florijana sa oltara istoimene kapelice koja je nekada bila na Florijanskom trgu

(Starčevićev trg) ispred svratišta "Car". Ovaj trg nastao je izvan koprivničke tvrđave u drugoj polovici 17. stoljeća, kada je turska opasnost u ovom djelu Hrvatske sve više nestajala. Kapelicu sv. Florijana dali su iz zavjeta graditi koprivnički građani godine 1735. Kapelica je bila bogato ukrašena. Glavni oltar sv. Florijana bio je sav pozlaćen. Slika sv. Florijana u ovome oltaru lijepa je barokna radnja, stara oko 200 godina. Ona je od osobite vrijednosti za naš muzej, i to s razloga što je na njoj naslikana tvrđava kakova je bila u prvoj polovici 18. stoljeća, dakle prije kojih dvijestotine godina. Na slici je naime naslikan sv. Florijan kako na tvrđavu koprivničku lijeva vodu iz jedne posude i gasi vatru. Ova je kapelica porušena godine 1891., a mjesto nje je sagrađena nova kapelica u sklopu Gradske bolnice.

Druga slika koju smo naprijed spomenuli, je slika sv. Lucije, isto ulje na platnu, barokni rad nepoznatog majstora. Bila je smještena kao oltarna slika u glavnome oltaru sv. Lucije, u istoimenoj drvenoj kapelici koja je stajala na groblju sv. Lucije (tamo gdje je danas Gradska bolnica). Uz ovu kapelicu je stajala i kapelica sv. Ivana Krstitelja koju je dala sagrađiti koprivnička tvrđavna posada njemačke narodnosti.

Obje se kapelice spominju polovicom 17. stoljeća. Prva od njih je porušena kapelica sv. Ivana Krstitelja (oko 1796. god.), a iza nje sv. Lucije (oko 1845. godine).

Obje slike su nam se sačuvala do danas, i to ona sv. Florijana u Gradskoj bolnici, a ona svete Lucije u pjevalištu kapelice sv. Florijana.

Naš sugrađanin g. Dušan Trajčević darovao je za naš gradski muzej jednu prekrasnu vazu, bogato ornamentiranu, jednu staru zidnu uru iz vremena francuske revolucije (konac 18. stoljeća) i jednu uljenu sliku na platnu sa likom jednog ugarsko-hrvatskog kralja sa krunom sv. Stjepana.

G. Trajčeviću hvala na pažnji i daru. Ovom prilikom apeliramo na naše građane, da daruju stare predmete od povijesne i umjetničke vrijednosti za naš gradski muzej, koje primaju članovi Doma Kulture."

("Podravske novine", 8. prosinca 1945., broj 11., strana 3.)

Iz niza zanimljivih navoda donatora i poklonjenih predmeta, uz obavijesti o privremenoj obustavi putničkih vlakova, priredbe Crvenog križa i prijave vrijednosnih papira bivše Jugoslavije, iz rubrike "Domaće vijesti" od 15. prosinca 1945. godine vrijedi izdvojiti slijedeću vijest iz Muzeja grada Koprivnice, u duhu koje su pisane i ostale, s namjerom obavješćivanja javnosti o stručnom djelovanju prvih muzealaca, svrha kojeg je neprekidno (i neophodno) podsjećanje na postojanje i djelatnost ove novoosnovane kulturne ustanove:

"GRADSKOM MUZEJU U KOPRIVNICI darovala je gospođa Marija Trstenjak: jednu staru kutiju za cigare sa aplikacijama, jedan tanjur iz porculana iz god. 1870. sa karikaturom francuskog vojnika i jednu fotografiju na srebrnom limu tzv. dagerotipiju, koja je nastala pred sto godina kada je izumljeno fotografiranje. U ime gradskog muzeja zahvaljujemo na ovim darovima.."

("Podravske novine", 15. prosinca 1945., broj 13., strana 3.)

Istom od siječnja 1946. godine "Podlistak Podravske novine" u rubrici "Iz prošlosti Koprivnice" dr. Leander Brozović počinje objavljivati stručno-popularne povijesne tekstove u nastavcima³, dok se povremeno opširnijim tekstom znao osvrnuti i na značajnije muzejske

artefakte, te način na koji su dospjeli u Muzej, kao što je to, primjerice, bio pečatnjak grada Koprivnice iz 1804. godine⁶.

Prve početke muzejske djelatnosti moguće je, osim u lokalnoj periodici i Brozovićevim *"Dnevnici"*⁷ kao najstarijoj i osnovnoj muzejskoj dokumentaciji, pratiti i u osam brojeva *"ZBORNIKA MUZEJA GRADA KOPRIVNICE"*⁸, stručnog muzejskog glasila koje je uz niz ozbiljnih tekstova značajnih autora⁹ s područja kulturne i političke povijesti, likovnih i primijenjenih umjetnosti, etnologije, arheologije i muzeologije, od kolovoza 1946. do siječnja 1953. godine, iz broja u broj sustavno objavljivalo *"ISKAZ darovatelja Muzeju grada Koprivnice"*, na temelju kojeg je, u obliku popisa imena donatora¹⁰, darovanih predmeta i novca, moguće pratiti način formiranja i profil, ne samo Muzeja kao ustanove, već i temelje najstarijih muzejskih zbirki.

Dr. Leander Brozović je uređenje Muzeja grada Koprivnice već na samom početku, pri planiranju i provođenju prvih akvizicija u drugoj polovici četrdesetih godina, zamislio na osnovama interdisciplinarnosti, prema regionalnoj podjeli i kronološkom redu, što je i tijekom pedesetih godina predstavljalo najsuvremeniji pristup, ne samo na razini hrvatske, već i u okvirima europske muzeologije. Upravo je ovakva *"Brozovićeva koncepcija"* još uvijek osnova na kojoj je temeljena većina zbirki i odjela Muzeja grada Koprivnice. Izuzetna opsežnost (više tisuća artefakata i pisanih dokumenata) i raznovrsnost (arheološki i etnografski predmeti, predmeti kulturne povijesti, slikarstvo, kiparstvo, crteži, grafike, arhitektonski nacrti, plakati, predmeti primijenjene umjetnosti i obrta, stare fotografije i dagerotipije, bogata biblioteka...) govore o dr. Leanderu Brozoviću kao o skupljaču kojeg su osim velikih djela podjednako zanimali mali, naoko bezimni predmeti koji su činili sastavni dio materijalnog svijeta poznatih (i manje poznatih) povijesnih osoba.¹¹

MUZEJSKA DOKUMENTACIJA KOPRIVNIČKOG MUZEJA

Pitanje muzejske dokumentacije krajem četrdesetih i početkom pedesetih godina bilo je aktualno u širim, europskim razmjerima. Pritom je, prema podacima francuskog konzervatora Francois Bouchera, muzejska dokumentacija znatno zaostajala za onom koja se vršila u bibliotekama i arhivima. Novo prikupljene muzejske predmete nije bilo dovoljno samo opisati i opisati, već ih je bilo potrebno smjestiti u kontekst prostora i vremena.

Temeljna dokumentacija iz najranijeg razdoblja Muzeja grada Koprivnice svakako su Brozovićevi *"Dnevnici"* sustavno vođeni od 1. siječnja 1947. godine, pa sve do 31. kolovoza 1962. godine, kada dr. Leander Brozović umire u 65 godini života, a *"Dnevnik"* nastavlja voditi Franjo Horvatić, profesor povijesti koji preuzima upravu muzeja. Zahvaljujući upravo pedantnosti dr. Leandera Brozovića najstarija i osnovna dokumentacija o akviziranim muzejskim predmetima Muzeja grada Koprivnice jesu *"Dnevnik I"* (1. siječanj 1947. - 20. prosinca 1954.), *"Dnevnik II"* (18. veljače 1955. - 31. kolovoza 1962., nastavljen do 1965.) i *"Dnevnik tiskopisa"* (1. siječnja 1947. - 31. kolovoza 1962.), koji po navedenim podacima odgovaraju kasnije uspostavljenoj dokumentaciji, *Inventarnoj knjizi muzeja*, odnosno *Knjizi*

ulaska. Podaci slijede prema datumu unosa predmeta u muzej, a opis predmeta, raspoređen u priručne, rukom isctane tabele sadrži osnovne podatke o prispjelom predmetu, porijeklo predmeta (posredovatelje i vlasnike), te podatke o tome je li predmet darovan ili otkupljen, s navedenim cijenama.

Kartoteka Muzeja grada Koprivnice uspostavljena je relativno rano i sadrži pečat Muzeja grada Koprivnice s godinom 1946., uspostavio ju je sam Leander Brozović, koristeći tzv. **Schneiderovu inventarnu karticu** dimenzija 17 x 21 cm, bijele, odnosno žute boje. Inventarna kartica predstavljala je, kao uostalom i u svim ozbiljnim muzejskim ustanovama, osobnu kartu svakog pojedinog predmeta, a sadržavala je iscrpne podatke o predmetu: zbirku u koju je uveden; materijal i tehniku, te stanje u kojem se predmet nalazi (autor, naziv, opis, stanje); historijat predmeta (opis); odakle je i kada došao u muzej, mjesto izvedbe i upotrebe; kada i kako je dospio u muzej (kome je pripadao); nabavna cijena (da li je kupljen ili darovan); naznaka gdje i kada je predmet reproduciran; literatura o obrađivanom predmetu; smještaj; bilješke o izložbama na kojim je predmet izlagan.

Fototeka kao dopunska dokumentacija o izgledu akviziranog muzejskog predmeta, uz inventarnu karticu čini temeljnu dokumentaciju za opis i prepoznavanje muzejskog predmeta, ali i prostora i povijesnog vremena u kontekstu kojeg je predmet opstojao. Iz tog je razloga Brozović nastojao oformiti **zbirku starih fotografija**, te je već u prvim godinama postojanja muzeja stao prikupljati stare fotografije Koprivnice i koprivničke Podravine. Zbirka fotografija Muzeja grada Koprivnice obuhvaća razdoblje od pojave fotografije sredinom 19. stoljeća, prvih dagerotipija i kalotipija iz posjeda dobrostojećih koprivničkih obitelji. Nepochjenjiva je skupina fotografija i kalotipija iz obiteljskog albuma Gabrijele pl. Mixich u kojem se čuva skupina ilirskih portreta iz vremena njezine majke i bake.

Prvi koprivnički fotograf čije je ime zabilježeno bio je fotograf - amater ADLER ADOLF JUKIĆ, ljekarnik apoteke "K Orlu", za kojeg je Nikola Selak zapisao da je 1891. godine Poglavarstvu grada Koprivnice "poklonio 12 fotografičnih matrica rijetkih objekata". U posljednjoj četvrtini 19. stoljeća prvi stalni fotografski atelijer u Koprivnici otvorio je Vladimir G. Kolombar, rođen u Zagrebu 1850. godine. Njegova kratkotrajna ali bogata djelatnost na prijelazu 19. u 20. stoljeće predstavlja vrijedan kulturno-povijesni zbir osoba i događaja. Upravo je Kolombar, uz uobičajenu portretnu i grupnu obiteljsku fotografiju pokazivao zanimanje za fotografiranje važnijih gradskih zbivanja.

Poslije Kolombara, uz niz talentiranih amatera (poput gimnazijskog profesora Dušana Troboza na samom prijelazu 19./20. stoljeće) u Koprivnici se javljaju školovani fotografski obrtnici i otvara se niz fotografskih radnji. Oko Prvog svjetskog rata u Koprivnici fotografske atelijere drže Stjepan Šantić i Ivan Brombauer, dok između dva svjetska rata koprivničkom

fotografijom dominiraju cijenjeni koprivnički majstori Ivan Parš, Franjo Tkalčec i Božidar Zlatar, koji tijekom dvadesetih i tridesetih godina bilježe prostor ljude i događaje. Četrdesetih i pedesetih u koprivničkoj se fotografiji javlja izuzetno talentirana Dragica Parš. U isto se vrijeme javljaju tada još mladi fotografi Dragutin Plajh i Ivica Šef koji su svojim djelovanjem obilježili koprivničku ratnu i poslijeratnu fotografiju.¹²

Brozović je istovremeno uspostavio i bogatu **zbirku dokumentarne fotografije** (fotodokumentaciju) u stvaranju i izradi koje su puni entuzijazma u prvim desetljećima postojanja Muzeja grada Koprivnice sudjelovali koprivnički fotografi Franjo Tkalčec, Dragutin Plajh, Ivica Šef i Vladimir Kostjuk. Djelujući prema Brozovićevim naputcima i snimajući za potrebe koprivničkog muzeja, upravo su oni zaslužni za utemeljivanje dokumentacijskog dijela fototeke Muzeja grada Koprivnice.

Od izuzetnog značaja pri uspostavljanju i oformljivanju fototeke bilo je uvođenje **fotokartona** s nizom pisanih podataka o sadržaju svake pojedine fotografije, njenom autoru, tehnici i godini nastanka. Prvi fotokartoni Muzeja grada Koprivnice bili su plave boje i sve do danas nisu pretrpjeli značajnijih promjena. Uz inventarne brojeve sadrže nekoliko grupa podataka, prije svega o predmetu ili motivu koji fotografija prikazuje, a zatim i podatke o autoru, porijeklu i vrsti fotografskog materijala.

POČETAK MUZEJSKE I MUZEOLŠKE DJELATNOSTI PRVI MUZEJSKI POSTAV

Druga polovica četvrtog desetljeća (1945. - 1950.) koprivničku je muzejsku djelatnost, osim planiranim i osmišljeno provedenim akvizicijama, te stručnom i znanstvenom obradom prikupljenih predmeta, obilježila iznalaženjem i uređivanjem novog izložbenog prostora u privatnoj kući dr. Stanka Sulimanovića, prikupljanjem muzejske opreme, ali i čišćenjem i uređivanjem prikupljenih predmeta za budući stalni postav, što je kao pomoćno osoblje uglavnom radila Dragica Negro. U istom je razdoblju pomno osmišljavao, postupno oblikovan i postavljen **prvi muzejski postav**, za kojeg su uz koncept i scenarij izložbe što ga je izradio sam dr. Leander Brozović, od izuzetnog značenja za ono vrijeme bile suvremeno oblikovane vitrine, didaktička pomagala, legende i oslikani panoji, što ih je osmislio i realizirao akademski slikar Stjepan Kukec, u ono vrijeme profesor na Školi primijenjenih umjetnosti u Zagrebu. Prvi stalni muzejski postav što je, uz već navedene muzejske poslove nastajao tijekom vremenskog razdoblja od pet godina, predstavljen je javnosti svečanim otvorenjem **27. VII. 1951.** godine, o čemu je podrobno izvještavao lokalni tisak¹³, ali i stručna periodika¹⁴ koja je od samih početaka svog izlaženja 1952. godine sa zanimanjem pratila muzeološku aktivnost u koprivničkom muzeju.

Već u prvom broju **“VIJESTI društva muzejsko - konzervatorskih naučnih radnika NRH”** objavljenom u travnju 1952. godine, čiji je glavna i odgovorna urednica bila dr. Lelja Dobronić, a koji se već u samom početku odredio kao informativno glasilo struke, objavljen je kraći informativni prilog u kojem se urednica osobno osvrnula na svečano otvorenje

Slika 1.

Koprivnica 27. srpnja 1951. Otvorenje Muzeja grada Koprivnice. Govor dr. Leandera Brozovića ispred ulazne veže u staru muzejsku zgradu (kuću Sulimanović u Esterovoj ulici)

koprivničkog muzeja, ali i sadržaj i kvalitativnu razinu **prvog stalnog postava**, za javnost i posjetitelje novootvorene koprivničke muzejske ustanove:

“Muzej grada Koprivnice osnovan je 1945. godine, te je odmah započela akcija za sakupljanje muzejskog materijala. Muzej je svečano otvoren 27. VII. 1951. u čast 10 - godišnjice Narodnog ustanka u Hrvatskoj. Za tu priliku izradio je akademski kipar Ivo Jeger spomen - medalju. Muzej je smješten u kući dr. Stanka Sulimanovića, koji je obećao, da će kuću poslije smrti ostaviti muzeju. Predmeti, koji ilustriraju prošlost Koprivnice i okolice, izloženi su, zasad, u četiri prostorije: 1) prehistorijsko doba, rimsko doba i srednji vijek; 2) Vojna Krajina i barokna umjetnost; 3) Cehalia i umjetnički obrt XVII. i XVIII. stoljeća; 4) XIX. stoljeće i NOB. Muzej ima svoje glasilo “Zbornik muzeja grada Koprivnice”, od kojeg je dosad izašlo sedam svezaka. Narodni odbor grada Koprivnice podijelio je direktoru Muzeja dr. Leanderu Brozoviću naslov “zaslužnog građanina” radi njegovog izvanrednog zalaganja oko sabiranja i izlaganja kulturno - historijskog materijala iz Koprivnice i okolice. (Dr. Lelja Dobronić)”

(VIJESTI društva muzejsko - konzervatorskih naučnih radnika NRH, Zagreb, travanj 1952., GODINA I, BROJ 1, strana 4 - 5.)

U povodu otvorenja koprivničkog muzeja *"Vjesnik u srijedu"*¹⁵ objavio je poduži članak o životu i radu dr. Leandera Brozovića, kako i na području muzejske djelatnosti, tako i na području veterine koja je bila njegov pravi životni poziv. Tom prigodom se navode njegove zasluge na polju bogate skupljačke djelatnosti za potrebe muzeja (kako koprivničkog, tako i više zagrebačkih), ali i us-

Slika 2.

Koprivnica, 27. srpnja 1951. Otvorenje Muzeja grada Koprivnice. Suradnici i gosti otvorenja. (dr. Leander Brozović stoji sedmi s desna)

pješno djelovanje u struci kao veterinara koji je mnogo radio na povijesti medicine, veterine i etnografije, s brojnim znanstvenim radovima koji su mu tiskani u *"Liječničkom vjesniku"*, *"Veterinarskom glasniku"* i *"Etnografu"*. Pritom autor teksta kao primjer navodi posljednju raspravu objavljenu u Kopenhagenu o Josipu Deminu, hrvatskom matematičaru i fizičaru, profesoru na Budimpeštanskom sveučilištu, koji je među prvima zaslužan za uvođenje elektriciteta u humanu medicinu. Naposljetku, kao jedan od planova ovog uspješnog veterinara i muzealca u Koprivnici, te profesora na povijesti veterine na Veterinarskom fakultetu u Zagrebu, navodi nastojanje za organiziranjem Veterinarskog muzeja u sklopu Veterinarskog fakulteta u Zagrebu.

Sam Brozović je nekoliko godina kasnije, u siječnju 1957. godine, u publikaciji *"Muzeji sjeverne Hrvatske"*, koju je objavilo Društvo muzejsko-konzervatorskih radnika - podružnica Varaždin, pod naslovom *"Muzej grada Koprivnice"*, uz tri table ilustracija koje prikazuju recentno stanje muzejskog postava, na jednostavan, ali iscrpan način predstavio vlastitu muzejsku ustanovu:

"Muzej grada Koprivnice. Odbor "Doma kulture" na svojoj sjednici, održanoj dne 12. studenog 1945. godine, zaključio je, da se u gradu Koprivnici osnuje gradski muzej. Predradnje za skupljanje predmeta povijesno - umjetničke vrijednosti i radovi oko osnutka muzeja povjereni su bili Dr. Leanderu Brozoviću, koji je smjesta prionuo skupljanju i organizacionim radovima.

Građani su sa simpatijom pozdravili akciju za osnutak muzeja i rado darivali predmete kulturno-povijesnog značaja za budući gradski muzej. Ova je akcija povoljno napredovala, te su muzejske zbirke nakon svladavanja raznih poteškoća, svečano otvorene za širu publiku dne 27. srpnja 1951. godine.

Teritorijalni djelokrug ovog muzeja je, uglavnom, okružje grada i kotara Koprivnice, proširen na površinu od Ludbrega do Đurđevca, što bi po prilici, odgovaralo pojmu srednje

Slika 3.
Koprivnica 27. srpnja 1951. Otvorenje Muzeja grada Koprivnice. Sudionici otvorenja ispred kuće Sulimanović, prvobitne muzejske zgrade

Podravine. Stručni djelokrug sakupljanja je općenit tj. sabiru se predmeti kulturno-povijesnog, te etnografskog značenja, kao i arhivalija.

Muzej je smješten u privatnoj zgradi, koja je prikladna za smještaj muzejskih zbirki.

U prvoj muzejskoj prostoriji smještena je pretpovijesna zbirka, predmeti iz rimskog doba, a isto su prikazani i počeci povijesti grada Koprivnice.

Druga soba uređena je predmetima iz vremena Vojne Krajine i crkvene umjetnosti.

U trećoj dvoranici redaju se cehovske starine i predmeti iz XVIII. vijeka, kao i oni iz Narodno-oslobodilačke borbe. U hodniku su vrijedni domaći kameni spomenici.

Broj predmeta premašuje 2400 komada, kraj kojih muzej posjeduje fototeku s oko 2500 fotosnimaka i negative, te lijepu stručnu knjižnicu s 2295 svezaka, kao i brojna arhivalija.

Muzej priređuje i povremene izložbe.

Posjet je razmjerno dobar te pokazuje

svake godine sve veći uspon."

(Dr. Leander BROZOVIĆ. MUZEJI SJEVERNE HRVATSKE. Muzej grada Koprivnice, Društvo muzejsko-konzervatorskih radnika - podružnica Varaždin, Koprivnica, siječanj 1957., strana 9 - 10, TABLE 1 - 3.)

GALERIJSKA DJELATNOST. PREGLED IZLOŽBENE DJELATNOSTI U VRIJEME DR. LEANDERA BROZOVIĆA

Nakon što je Ivan Bach već 1953. godine u "VIJESTIMA"¹⁶ u osvrtu na 8. svezak "ZBORNIKA Muzeja grada Koprivnice" odao priznanje uredniku, osnivaču i kustosu koprivničkog muzeja, dr. Leanderu Brozoviću, na kulturnoj propagandi koju je uspješno vršio, te buđenju i jačanju zanimanja za koprivnički muzej 1951. konačno otvoren za javnost, Brozović je ustrajao u nastojanju da unaprijedi galerijsku djelatnost, s naglaskom na otvaranjem povremenih izložbi. Uz intenzivnije akvizicije, pa čak i osmišljeni otkup umjetničkih djela, Brozović je nastojao organizirati redovitu izložbenu aktivnost, o čemu svjedoči

Brozovićev napis u "VIJESTIMA"¹⁷ gotovo pisan u programatskom duhu, ali i skromni katalog prve izložbe¹⁸, koju je muzej otvorio u povodu vlastite godišnjice javnog djelovanja, a koja je za javnost bila otvorena od 27. srpnja do 3. kolovoza 1952. godine. O istom kulturnom događaju naslovna stranica "Glasa Podravine" izvješćuje sljedeće:

"Izložba u Koprivnici. U nedjelju, dne 27. o. mjeseca, povodom godišnjice otvorenja Muzeja grada Koprivnice, otvorena je u Gradskoj čitaonici izložba "Stara Koprivnica u slici". Otvorenju izložbe prisustvovali su brojni strani i domaći uzvanici.

Prisutnima je čuvar muzeja Dr. L. Brozović upravio nekoliko riječi i umolio predsjednika GNO-a Tomu Čikovića da proglaši izložbu otvorenom. U svom govoru predsjednik je pozdravio prisutne i pozvao ih da razgledaju izložbu.

Govorio je i izaslanik Društva muzealaca, Dr. A. Bauer, čestitajući građanima na kulturnom događaju.

Izložba je sastavljena od slika crtanih tušem, imade nekoliko ulja i tempera, kao i fotografija. Slike je izradio akademski slikar prof. Stjepan Kukec, jedan od najagilnijih suradnika našeg muzeja.

Poznavaoci umjetnosti, koji su pregledali ovu izložbu, jednodušno su izrazili svoje pohvale. Izložba će biti otvorena do uključivo nedjelje, dne 3. kolovoza.

(**Glas Podravine**, Izložba u Koprivnici. "Stara Koprivnica u slici", 2. kolovoz 1952.)

Kratka vijest, zapravo najava novog projekta pod naslovom **"Izložba u koprivničkom muzeju"** objavljena je i u drugom broju glasila muzejskih djelatnika, a svjedoči o dobro osmišljenoj izložbenoj djelatnosti i ozbiljnim namjerama dr. Leandera Brozovića, ravnatelja novootvorenog muzeja i prvog koprivničkog muzealca:

"Muzej grada Koprivnice priredit će prilikom godišnjice otvorenja muzeja dne 27. srpnja ove godine izložbu "Stara Koprivnica". Izložene će biti grafike i ulja, uglavnom radovi akad. slikara Stjepana Kukca. Za ovu će izložbu biti priređen iscrpni katalog. Novčana sredstva za priređivanje izložbe osigurala je Narodna fronta u Koprivnici. (Dr. Lelja Dobronić)"

(**VIJESTI društva muzejsko - konzervatorskih naučnih radnika NRH**, Zagreb, lipanj 1952., GODINA I, BROJ 2, strana 16.)

Već u sljedećem broju istog glasila pod naslovom **"Stara Koprivnica u slici"** objavljen je stručni osvrt na već prije najavljenju izložbu:

"Muzej grada Koprivnice priredio je prilikom proslave godišnjice otvorenja muzeja i u čast Dana ustanka izložbu pod naslovom "Stara Koprivnica u slici". U jednostavno i ukusno uređenoj prostoriji izloženo je na zidovima 65 eksponata (najvećim dijelom grafika, nekoliko ulja i fotografija), koji prikazuju jasno i pregledno povijesni razvitak Koprivnice. Crteži su praćeni iscrpnim tekstovima o pojedinim historijskim razdobljima i događajima, a rad su Koprivničanina akad. slikara Stjepana Kukca. Prikazano je ukrajno prethistorijsko doba, rimsko doba i rani srednji vijek u koprivničkom kraju, a mnogo opširnije razvoj samog grada od prvog spomena o njemu 1308. godine do XX. stoljeća.

Izložba je rezultat temeljitog studija povijesti grada Koprivnice i velike agilnosti ravnatelja muzeja, a ujedno i razumijevanja NO općine Koprivnice, koji namiče materijalna sredstva

Slika 4.

Dr. Leander Brozović govori na otvorenju prve povremene izložbe u Muzeju grada Koprivnice "Stara Koprivnica u slici" 27. srpnja 1952. godine, na godišnjicu osnutka Muzeja

potrebna za djelovanje svog muzeja. Za izložbu je izdan i mali katalog. L.D. (dr. Lelja Dobronić)"

(VIJESTI društva muzejsko - konzervatorskih naučnih radnika NRH, Zagreb, kolovoz 1952., GODINA I, BROJ 3, strana 23.)

Nakon izložbe "Stara Koprivnica u slici" slijedila je dobro osmišljena i bogata izlagačka djelatnost koju možemo pratiti u lokalnom tisku i stručnim glasilima od 1952. pa sve do 1962. godine. Sam Brozović u stručnom glasilu hrvatskih muzealaca na iscrpan i temeljit način godine 1954. predstavlja povijest koprivničke izložbene djelatnosti, recentna događanja i planove:

"U Koprivnici su bile uobičajene izložbe ondašnjih naučnih zavoda koncem školskih godina, na kojima su bili izlagani radovi učenika. Likovnih izložbi akademskih slikara (i kipara) bilo je, do sada u svemu šest. (u 20. stoljeću, op. a.)

Prvu je izložbu priredio u Koprivnici domaći sin akad. slikar Stjepan Kukec u prosincu god. 1918. Iza toga su izložili god. 1921. Nezavisni umjetnici (Babić, Miše, Studin, Šulentić i Varlaj). Godine 1932. priredio je drugu izložbu Stjepan Kukec, a godine 1939. izložio je P. Franjić, u

ono vrijeme učitelj u obližnjem Peterancu. Seljaci slikari iz Hlebina (Generalić, Gaži, Filipović) su izlagali 1946., i konačno je god. 1952. priredio uprava ovdašnjeg muzeja, povodom godišnjice postojanja muzeja izložbu "Stara Koprivnica u slici" (bili su to većinom radovi slikara Kukeca).

Da se podigne smisao i razumijevanje za likovnu kulturu među građanstvom, a pogotovo među gimnazijalnom omladinom, uprava ovog muzeja je odlučila, da u svojim prostorijama priređuje povremene likovne izložbe.

Iz Zagreba i Rijeke (odakle su eksponati poslani ovamo sa zakašnjenjem, pa je otvorenje izložbe radi toga moralo biti odgođeno, a uprava muzeja trpi radi toga i materijalne štete) otvorena je dne 16. svibnja izložba reprodukcija slika Vincenta van Gogha.

Uoči izložbe održao je asistent zagrebačkog sveučilišta R. Putar uspješno predavanje (s dijapozitivima) o V. van Goghu, koja je bila veoma posjećena i naišla na osobito razumijevanje.

Otvorenje izložbe bilo je svečano. Održan je prigodan govor, a brojni posjetioци su za toga razgledali izložbene radove. Gimnazijalna omladina kojoj je izložba uglavnom bila i namijenjena posjetila je, predvođena svojim nastavnicima, dne 23. svibnja.

Iza toga bila je uređena izložba našeg domaćeg sina, slikara ing. Fedora Malančeca, koja je bila otvorena dne. 30. svibnja.

Iza Malančecove izložbe uredit će se izložba seljaka slikara iz Hlebina, a iza školskih praznika započet će sezona s izložbom (i opet domaćeg sina) arh. Slavka Levi-a.

Iz ovog se osvrta vidi da se u Koprivnici predviđa bogata likovna sezona. (Dr. L. Brozović)" **(VIJESTI društva muzejsko - konzervatorskih radnika NRH, Zagreb, GODINA III, BROJ 4, kolovoz 1954., strana 103.)**

U navedenom se razdoblju koprivnička publika mogla upoznati sa sljedećim projektima koje je u svom programu ostvario Muzej grada Koprivnice, dakle, sam dr. Leander Brozović sa stručnim suradnicima i istomišljenicima koje je našao u krugovima koprivničkih kulturnih radnika. U tom su razdoblju novinske vijesti zabilježile pripreme, najave i otvaranja sljedećih izložbi:

L. Brozović, S. Kukec: Stara Koprivnica u slici (27. VII. - 3. VIII. 1952.)

Vincent van Gogh, reprodukcija slika (16. V. - 23. V. 1954.)

Fedor Malančec (30. V. - 6. VI. 1954.)

Izložba seljaka slikara iz Hlebina

arh. Slavko Levi

Ivan Večenaj (15. V. - 22. V. 1955.)

Franjo Mráz (9. - 17. XII. 1956.)

O ovom intenzivnom životu koprivničke kulturne scene tijekom petog desetljeća i dr. Leandera Brozovića kao njezinog moderatora, svjedoči i zasluženno priznanje objavljeno u "**Vijestima**" u lipnju 1958. godine u povodu 60. godine života kojeg je autorica dr. Lelja Dobronić. Uz tri reprodukcije (zgrade muzeja u kući Sulimanović, dva barokna kipa s oltara

sv. Florijana i barokni "košov", remek koprivničkog lončarskog ceha) koje ilustriraju dostignuća muzejskog djelovanja tijekom pedesetih, slijedeći redovi zorno ilustriraju odnos hrvatskih muzealaca prema dr. Brozoviću i njegovom djelovanju na polju muzeologije:

"Šezdeset godina života dr. Leandera Brozovića, upravitelja Muzeja grada Koprivnice. Krajem prošle godine navršio je šezdeset godina života muzejski radnik i veterinar dr. Leander Brozović. On je jedan od onih malobrojnih amatera, koji su dali vrijedan prilog našem muzejskom sektoru. Uz svoju glavnu struku veterinara, u kojoj je i doktorirao 1928., i u kojoj je radio godinama i kao asistent Veterinarskog fakulteta, i kao kotarski veterinar u više mjesta, i konačno kao predavač povijesti veterine na istom fakultetu, od đlačkih dana, pa u vrijeme studija u raznim sveučilišnim gradovima srednje Europe, i kasnije za svog službovanja bavio se intenzivno pojedinim pitanjima iz povijesti, povijesti kulture, umjetnosti i etnografije, i sakupljao predmete s tih područja, od kojih je mnoge poklonio zagrebačkim muzejima i svom koprivničkome. Iz povijesti veterine i spomenutih disciplina kulturne historije napisao je veliki broj članaka i rasprava.

Ulazak dr. Brozovića na muzejski sektor pada u prve mjesece poslije oslobođenja, kada u dogovoru s narodnim vlastima u Koprivnici, mjestu u kojem su živjeli njegovi pređi, počinje sakupljati materijal za budući muzej zavičajnog tipa. Uporno je na tome radio izdavajući paralelno u malim svescima i Zbornik Muzeja grada Koprivnice do 1951., kada je muzej bio svečano otvoren na Dan ustanka naroda Hrvatske. Tada su bile postavljene četiri prostorije s materijalom od najstarijih vremena do NOB. Muzej se u svom stalnom postavu od tada do danas nije mogao proširiti zbog oskudice prostora, iako za to postoje stvarne potrebe, jer muzej posjeduje vrijednog materijala i za mnogo veći broj prostorija. Muzej je aktivan u priređivanju povremenih izložbi, a naročito u promicanju interesa za slikare i kipare selake iz Hlebina, pa je u ožujku ove godine priredio izložbu četvorice najmlađih predstavnika tog kruga (Franjo Filipović, Dragutin i Branko Gaži, Martin Hegeđušić). Dr. Brozović također velikim marom uređuje muzejsku fototeku umjetničkih, historijskih i etnografskih predmeta i arhitektonskih spomenika Koprivnice i njene podravske okolice.

Želimo da dr. Leander Brozović i Muzej grada Koprivnice i nadalje što življe razvijaju svoju dosadašnju djelatnost. (L. D.)"

Prva "Desetogodišnjica"¹⁹ otkako je koprivnički gradski muzej otvoren javnosti, posljednja je velika obljetnica koju je obilježilo djelovanje dr. Leandera Brozovića. Već početkom 1961. godine najavila su je dva razgovora u "Glasu Podravine", koja su potpisala dva poznata i priznata novinarska pera: Vinko Česi u siječnju i Pajo Kanižaj u srpnju. Osim planova za svečano obilježavanje desete godišnjice djelovanja muzeja kao otvorene, javne ustanove, od objavljivanja grafičke mape "**Stara Koprivnica**" akad. slikara Stjepana Kukeca i izradi brončane spomen - plakete²⁰ istog autora, Brozović sa žarom govori o planiranim izložbenim projektima ("Podravina u NOB", "Grad i kotar Koprivnica u znanosti i umjetnosti", "Naša arhitektura Slavka Levija"), o knjizi "Povijest Koprivnice" koju je namjeravao dovršiti kroz godinu - dvije, ali i o problemima vezanim uz nedostatak muzejskog prostora, radi kojeg posjetitelji nisu u mogućnosti vidjeti sve prikupljene eksponate, te pitanju vlage zbog koje vrijedne stvari propadaju i gube vrijednost. (Čini se da i danas, pola stoljeća kas-

nije, pitanja i dileme koje su mučile dr. Leandera Brozovića, još uvijek nisu riješene, što se može iščitati iz dijela članka **“Čestitka muzeju”**²¹ koprivničkog novinara Vladimira Kuzela, u kojem uz postignuća i pohvale muzejskom djelovanju navodi i sljedeće: *“Gradski muzej u Koprivnici sukobljava se s nizom problema, od kojih je najveći pomanjkanje prostorija. Ovaj problem trebalo bi u najskorije vrijeme riješiti, jer se nameće neminovna potreba za otvorenjem novog dijela, koji bi sadržao isključivo eksponate iz NOB-e. Pored toga i dosadašnje prostorije prenatrpane su eksponatima, a veći dio je pohranjen po raznim prostorijama, pa se čak nalaze i na tavanima. Izgledi za rješavanje ovih problema postoje, a to se moglo zaključiti i po diskusiji koja se vodila na jubilarnoj proslavi 10-godišnjice muzeja. Čak što više, istaknuto je da bi muzej trebao prerasti u kotarski muzej.”*

Već sljedeće godine, u listopadu 1962. godine, “Vijesti” su na iznenađenje svih muzealaca objavile **“In memoriam - Uspomeni dr. Leandera Brozovića 1989. - 1962.”**²² kojeg je napisao varaždinski muzealac Krešimir Filić, dugogodišnji suradnik i osobni prijatelj Leandera Brozovića. Nabrajajući brojne zasluge i postignuća dr. Leandera Brozovića na polju muzeologije, Filić je naglasio kako je upravo Brozović bio *“jedan od tih muzejskih pionira, čije će ime sjati u analima hrvatskih muzealaca, kao i onima grada Koprivnice”*.

UMJESTO ZAKLJUČKA

Brozović se kao muzealac otkrio, prije svega, u djelima kulturne povijesti. Njegov osjećaj za povijesne vrijednosti očit je u samo naoko neznačajnim predmetima koji živopisno osvjetljavaju životne navike, stil i tradiciju koprivničkog kraja. Niz zbirki koje je tijekom svog djelovanja, sve do iznenadne smrti 31. kolovoza 1962. godine, skupljao i nadopunjavao, desetljećima su javnosti bile dostupne samo u fragmentima, kao cjeline zapravo nedostupne, te i danas iziskuju suvremeno preuređeni muzejski prostor. Grad Koprivnica kao središte Srednje Podravine s bogatom tradicijom i povijesnim nasljeđem, množinom očuvanih muzejskih predmeta i tradicijom kulturnog mecenatstva, tek će u budućnosti s ponosom otvoriti vrata novog muzeja, zahvaljujući, prije svega, upravo dr. Leanderu Brozoviću, koji je u posljednjem trenutku prepoznao i spasio kulturne i materijalne vrijednosti što su nestajale začuđujućom brzinom. Izuzetnim marom i upornošću prikupio je zavidan broj predmeta, te tako postavio čvrste temelje današnjeg muzeja.

Bilješke:

1. *“(…) Lijepo kaže prof. Szabo; primitivan čovjek tek brine za sadašnjost, on ne zna za prošlost i ne haje za nju, a budućnosti se tek boji ne pomišljajući da je prošlost rodila sadašnjost, a ova stvara budućnost. (...)”*

Leander BROZOVIĆ. Naše starine. Koprivnica, Demokrat, 1919.

2. **Zorko MARKOVIĆ - Marijan ŠPOLJAR.** 35 godina Muzeja grada Koprivnice. Feljton. Koprivnica, Glas Podravine, broj 15. - 20., 18. travnja - 30. svibnja 1986.

dr. Zorko MARKOVIĆ. Kako se razvijao Muzej grada Koprivnice. Feljton.
Koprivnica, Glas Podravine, broj 8 - 13., 1. ožujka - 5. travnja 1991.

dr. Zorko MARKOVIĆ. Obljetnice Muzeja grada Koprivnice (1856., 1946., 1951., 1991.)
Koprivnica, Podravski zbornik 17/1991., 17-30.

3. x x x (**Dr. Leander BROZOVIĆ**). Gradski muzej u Koprivnici.
Koprivnica, Podravske novine, broj 11, 8. prosinca 1945., 3.

4. "GRADSKOM MUZEJU U KOPRIVNICI darovala je gospođa Marija Trstenjak: jednu staru kutiju za cigare sa aplikacijama, jedan tanjur iz porculana iz god. 1870. sa karikaturom francuskog vojnika i jednu fotografiju na srebrnom limu tzv. dagerotipiju, koja je nastala pred sto godina kada je izumljeno fotografiranje. U ime gradskog muzeja zahvaljujemo na ovim darovima."

x x x (**Dr. Leander BROZOVIĆ**). "Domaće vijesti".
Koprivnica, Podravske novine, 15. prosinca 1945., broj 13., 3.)

"DAROVI GRADSKOME MUZEJU. Naš sugrađanin gosp. Vinko Vošicki darovao je za knjižnicu gradskog muzeja sveukupna djela (tiskopise) štampane u njegovoj tiskari do danas. Ovaj krasan dar je od osobite vrijednosti, jer je tiskara Vošicki za vrijeme svog opstojanja našampala jednu cijelu biblioteku.

Uz prve tiskopise nastale u tiskari Tita Kostinčera biti će darovi i tiskare Vošicki od osobite vrijednosti. Drug Valko Loborec je obećao, da će i on darovati tiskopise iz njegove tiskare, čime će naša zbirka koprivničkih tiskopisa biti upotpunjena."

x x x (**Dr. Leander BROZOVIĆ**). "Domaće vijesti".
Koprivnica, Podravske novine, 23. prosinca 1945., broj 14., 3.)

"GRADSKOM MUZEJU u Koprivnici darovao je g. Ljudevit Brozović, bravarski obrtnik, veliki željezni ključ, koji je nekoć bio sastavni dio bravarskog cimera, odnosno bravarske tvrtke (firme). Zahvaljujemo na tom daru."

x x x (**Dr. Leander BROZOVIĆ**). "Domaće vijesti".
Koprivnica, Podravske novine, 5. siječnja 1946., broj 14., 4.)

"GRADSKI MUZEJ U KOPRIVNICI. Ovih dana je naš sugrađan Franjo Šerment uvelike iznenadio osnivače našeg Gradskog muzeja svojim bogatim darom. On je poslao jedan omašni svežanj tiskopisa (letke, novine, slike itd.) iz Narodno-oslobodilačke borbe sa sljedećim dopisom: Šaljem vam štampu za naš muzej, koja je štampana za vrijeme ovog rata, u Partizanskoj štampariji na Ravnoj gori (Papuk) u Slavoniji. U toj štampariji su radili naši koprivničani, koji su mnogo doprinjeli u Narodno-oslobodilačkoj borbi ovoga rata. Ova štamparija igrala je važnu ulogu u ovome ratu, pa ja kao građanin Koprivnice šaljem vam svoju arhivu koju sam skupljao u Partizanskoj štampariji u kojoj sam i ja radio. Sada se nalazim u Osijeku, pa kako dobivam Podravske Novine, iz kojih razabirem da se u Koprivnici osniva Gradski muzej, mislim, da će vam biti drago kada primite ovaj moj dar. / Smrt Fašizmu - Sloboda Narodu ! / Franjo Šerment

Ovom prilikom umoljavamo građane, da nam daruju tiskopise iz Narodno-oslobodilačke borbe, pogotovo tiskopise koji se odnose na Koprivnicu.

Drugu Franji Šermentu hvala na ovome daru."

x x x (**Dr. Leander BROZOVIĆ**). "Domaće vijesti".
Koprivnica, Podravske novine, 12. siječnja 1946., God. XIV., 3.)

"BOGATI DAR GRADSKOM MUZEJU. Vlasnici ljekarne Derenčin poklonili su gradskom muzeju jedan veliki mužar iz mjedi, koji je služio za prigovavljanje ljekova. Mužar je dobro sačuvan. Na njemu je natpis: Martin Felt goss mich in Graz Anno 1777, što znači: Martin Felt me je lijevao u Gracu godine 1777, dakle prije 168 godina, za vrijeme vladanja Marije Terezije.

Vlasnicima ljekarne Derenčin hvala na ovome daru."

x x x (**Dr. Leander BROZOVIĆ**). "Domaće vijesti".

Koprivnica, Podravske novine, 19. siječnja 1946., God. XIV., 3.)

"DAR GRADSKOME MUZEJU. g Eugen Šarinić (Pintarić) darovao je Gradskom muzeju jedan vrč i jednu posudu za mlijeko iz porcelana engleske provenijencije. Vrč je star oko 100 godina, dok je posuda za mlijeko noviji rad. Hvala na daru.

Upozorujemo na izlog "Doma Kulture" (u kući dr Kasumovića) u kome je izložen prekrasan mužar iz godine 1777. kojega su darovali vlasnici Ljekarne Derenčin muzeju u Koprivnici."

x x x (Dr. Leander BROZOVIĆ). "Domaće vijesti".

Koprivnica, Podravske novine ,27. siječnja 1946., God. XIV., 3.)

5. **x x x (Dr. L. BROZOVIĆ).** "Podlistak - Iz prošlosti Koprivnice: Obrt, trgovina i promet".

Koprivnica, Podravske novine ,12. siječnja 1946., God. XIV., 3.)

x x x (Dr. L. BROZOVIĆ). "Podlistak - Iz prošlosti Koprivnice: Obrt, trgovina i promet".

Koprivnica, Podravske novine ,27. siječnja 1946., God. XIV., 3.)

6. **x x x (Dr. L. BROZOVIĆ).** "Jedan starinski nalaz - Pronađen je pečatnik grada Koprivnice iz 1804. godine".

Koprivnica, Podravske novine ,12. veljače 1946., God. XIV., 4.)

7.

"Dnevnik I" (1. siječanj 1947. - 20. prosinca 1954.),

"Dnevnik II" (18. veljače 1955. - 31. kolovoza 1962., nastavljen do 1965.)

"Dnevnik tiskopisa" (1. siječnja 1947. - 31. kolovoza 1962.)

8.

"ZBORNİK Muzeja grada Koprivnice" I - VIII (1946. - 1953.)

SVEZAK 1. Godina I, kolovoz 1946.

SVEZAK 2. Godina I, listopad 1946.

SVEZAK 3. Godina I, prosinac 1946.

SVEZAK 4. Godina II, travanj 1947.

SVEZAK 5. Godina II, kolovoz 1947.

SVEZAK 6. Godina II, prosinac 1947.

SVEZAK 7. Godina III, travanj 1948.

SVEZAK 8. Godina IV, siječanj 1953.

9.

BACH, dr. Ivan

BEŠENIĆ, Julije

BLAŠKOVIĆ, Vladimir

BRLIĆ, A. E.

BROZOVIĆ, dr. Leander

BUČAR, dr. Franjo

DOČKAL, dr. Kamilo

FILIĆ, Krešimir

GAVAZZI, dr. Milovan

GUŠIĆ, Marijana

KOSTRENČIĆ, dr. Marko

KUKEC, Stjepan

LASZOVSKI, Emil
NIČIN, Nikola
PAVIČIĆ, Stjepan
PETAK, Stjepan

STAHULJAK, dr. Milan
VARGOVIĆ, dr. Zvonimir
VIKIĆ, Branka

WISERT, Adolf
ŽGANEC, Vinko

10. **"ZBORNİK Muzeja grada Koprivnice"** I - VIII (1946. - 1953.)

Tijekom 1996. godine, u vrijeme pripremanja izložbe "Koprivnica javno i privatno" autorice Draženke Jalsić, u Glasu Podravine i Prigorja sa svrhom promidžbe, ali i podsjećanja na početke muzejske djelatnosti, iznova je objavljivana popis s imenima prvih donatora Muzeja grada Koprivnice. Koprivnica, Glas Podravine i Prigorja, 5. travanj - 25. listopada 1996.

11. **Grupa autora.** MUSEUM DR. LEANDERA BROZOVIĆA
(O 100. obljetnici rođenja osnivača Muzeja grada Koprivnice).

Koprivnica, Muzej grada Koprivnice - Galerija Koprivnica, 2. listopada 1997.

Draženka JALŠIĆ. Dr. Leander Brozović (1897. - 1962.), 2 - 3.

12. **Grupa autora.** MUSEUM DR. LEANDERA BROZOVIĆA
(O 100. obljetnici rođenja osnivača Muzeja grada Koprivnice).

Koprivnica, Muzej grada Koprivnice - Galerija Koprivnica, 2. listopada 1997.

Draženka JALŠIĆ. FOTOTEKA: zbirka starih fotografija, 21.

13. Uz satnicu filmskih projekcija Kina "Velebit", raspored dežurne ljekarne i važnijih telefona, u Glasu Podravine istaknuta je i sljedeća obavijest:

"Gradski muzej otvoren je nedjeljom i praznicima od 9.00 do 11.00 sati"

Koprivnica, Glas Podravine, Godina II, 1951.

14. VIJESTI DRUŠTVA MUZEJSKO - KONZERVATORSKIH NAUČNIH RADNIKA NRH

Zagreb, travanj 1952., GODINA I, BROJ 1, 4 - 5.

15. **x x x.** Veterinar muzealac - dr. Leander Brozović osnovao je gradski muzej u Koprivnici.

Zagreb, Vjesnik u srijedu, 15. listopada 1952.

16. *"Uz nedavno izašli 8. svezak ovog zbornika priložen je pregled sadržaja svih 8 svezaka I. knjige, te se vidi, kako je uredniku dru. Leanderu Brozoviću, osnivaču i kustosu koprivničkog muzeja uspjelo kroz četiri godine okupiti na suradnju oko proučavanja i objelodanivanja povijesnih spomenika Koprivnice lijep broj naših muzejskih i drugih naučnih radnika, koji su zajedno s urednikom obradili u četrdesetak članaka razne predmete ovog muzeja i mnoge teme iz prošlosti Koprivnice. Taj rad je ne samo pridonio razjašnjenju i tumačenju mnogih pitanja iz povijesti ovog znatnog podravskog grada i okolnog kraja, nego je također kulturnom propagandom, koju je vršio ovaj muzejski organ, buđeno i jačano zanimanje za muzej, tako da se u ovom posljednjem broju mogla zabilježiti svečana proslava otvorenja ove ustanove uz učešće velikog broja mještana i uzvanika iz drugih mjesta. Želimo mnogo uspjeha dru Brozoviću u daljnjem radu."*

I(van) BACH. ZBORNİK Muzeja grada Koprivnice.

Zagreb, VIJESTI društva muzejsko - konzervatorskih radnika NRH, GODINA II, BROJ 3, lipanj 1953., 47.

17. "Uprava muzeja odlučila je, da osnuje i uredi do godine 1956., to jest do šestote godišnjice podjele gradskih slobodština (Ludovik I. g. 1356.) galeriju slika slikara koprivničanaca (Stj. Kukec, F. Malančec i rano umrli T. Kolombar) i slikara seljaka sa područja koprivničkog kotara. To su I. Generalić, seljak - majstor (za razliku od akad. slikara - majstora), koji je prošle godine izložio s velikim uspjehom u Parizu. Zatim od Nijemaca ubijeni M. Virius, doduše početnik koji je pokazivao nevjerojatni slikarski dar i obećavao veoma mnogo. Konačno Fr. Mraz, koji je dao do danas mnoga vrijedna platna. Još su ovdje i majstor - slikar Kr. Hegedušić, porijeklom Podravec, prvi učitelj podravskih slikara seljaka i akad. kipar I. Sabolić, kome je grad Koprivnica povjerio izradbu spomenika palim borcima i seljačkom piscu M. Pavleku Miškini.

Gradsko zastupstvo je iz dopunskog budžeta za godinu 1953. doznalo početni iznos od 300.000 dinara za nabavu umjetnina. Do danas su nabavljene dvije slike seljaka Gneralića i jedna piokojnog Viriusa, dok je više komada za galeriju osigurano."

Dr. L(eander) BROZOVIĆ. Muzej grada Koprivnice.

Zagreb, VIJESTI društva muzejsko - konzervatorskih radnika NRH, GODINA III, BROJ 1, veljača 1954., 19 - 20.

18. x x x (**L. Brozović, S. Kukec**). Stara Koprivnica u slici. Katalog izložbe. Koprivnica, Muzej grada Koprivnice, 27. VII. - 3. VIII. 1952.

19. **V(inko) ČESI.** Posjet gradskom muzeju: Desetogodišnjica. Razgovor sa kustosom muzeja dr. Leanderom Brozovićem. Koprivnica, Glas Podravine, 21. siječnja 1961.

Pajo KANIŽAJ. Uz desetogodišnjicu otvorenja muzeja: Još uvijek bez prostorija. Razgovor sa kustosom muzeja dr. Leanderom Brozovićem. Koprivnica, Glas Podravine, 26. srpnja 1961.

20. Novinska vijest koju potpisuje Pajo Kanižaj objašnjava namjenu spomen - plakete, kojom bi se nastojalo prikupiti sredstva za buduće muzejsko djelovanje: "Plaketa će se prodavati poduzećima i ustanovama, a od sredstava koja će se time dobiti vršit će e iskopavanja na prostoru između crkve i Osnovne škole jer se prema arhivskim spisima pretpostavlja, da se na tom mjestu nalaze kameni spomenici iz vremena Vojne krajine, to jest šesnaestog stoljeća, koji imaju veliku vrijednost."

p.k. (Pajo Kanižaj). Izrađene spomen-plakete: Uz deset godišnjicu otvorenja muzeja. Koprivnica, Glas Podravine, 19. kolovoza 1961.

21. **vl.k. (Vladimir Kuzel).** Čestitka jubilarcu: Proslavljena deseta godišnjica postojanja gradskog muzeja. Koprivnica, Glas Podravine, 9. prosinca 1961.

22. **Krešimir Filić.** In memoriam: Uspomeni dr. Leandera Brozovića 1898. - 1962.. Zagreb, VIJESTI muzealaca i konzervatora Hrvatske, GODINA XI, BROJ 5, listopad 1962., strana 137 - 138.

Izvori:

Arhiv Muzeja grada Koprivnice

Kartoteka Muzeja grada Koprivnice

Fototeka Muzeja grada Koprivnice

Hemeroteka Muzeja grada Koprivnice

Naklada Muzeja grada Koprivnice (1946. - 1962., 1962. - 1995., 1995. 1998.)

DNEVNIK I Muzeja grada Koprivnice (1947. - 1954.)

DNEVNIK II Muzeja grada Koprivnice (1955. - 1965.)

DNEVNIK TISKOPISA Muzeja grada Koprivnice (1947. - 1966.)

KNJIGA ULASKA Muzeja grada Koprivnice

KNJIGA IZLASKA Muzeja grada Koprivnice
INVENTARNA KNJIGA Muzeja grada Koprivnice I - II (1966. - 1998.)
ZBORNİK Muzeja grada Koprivnice I - VIII (1946. - 1953.)
VIJESTI društva muzejsko - konzervatorskih naučnih radnika NRH (1952. - 1962)

Literatura:

1. **Leander BROZOVIĆ.** Naše starine.
Koprivnica, Demokrat, 1919.
2. **(ie.)**. Dr Leander Brozović u Zagrebu.
Zagreb, Jutarnji list, 29. rujna 1938.
3. **x x x.** "Zbirka cehovskih starina u Koprivnici".
Zagreb, Hrvatski narod, 30. svibnja 1942.
4. **x x x.** "Otkriće Spomen ploče pjesniku Nemčiću".
Koprivnica, Koprivnički Hrvat, God. IX., broj 32., 14. kolovoza 1943.
5. **x x x.** Gradski muzej u Koprivnici.
Koprivnica, Podravske novine, 18. studenog 1945.
6. **x x x.** Gradski muzej u Koprivnici - prvi darovi.
Koprivnica, Podravske novine, 24. studenog 1945.
7. **x x x.** Gradski muzej u Koprivnici.
Koprivnica, Podravske novine, 8. prosinca 1945.
8. **x x x.** Gradskom muzeju u Koprivnici.
Koprivnica, Podravske novine, 15. prosinca 1945.
9. **x x x.** Darovi gradskome muzeju.
Koprivnica, Podravske novine, 23. prosinca 1945.
10. **x x x.** Gradskom muzeju.
Koprivnica, Podravske novine, 5. siječnja 1946.
11. **x x x.** Gradski muzej u Koprivnici.
Koprivnica, Podravske novine, 12. siječnja 1946.
12. **x x x.** Bogati dar gradskom muzeju.
Koprivnica, Podravske novine, 19. siječnja 1946.
13. **x x x.** Dar gradskome muzeju.
Koprivnica, Podravske novine, 27. siječnja 1946.
14. **x x x.** Osnivanje Muzeja grada Koprivnice.
Koprivnica, Zbornik Muzeja grada Koprivnice, 1, 1. kolovoza 1946.
15. **x x x.** Iz života Koprivnice : Pred jedno stoljeće (Iz "Zbornika Muzeja grada Koprivnice")
Koprivnica, Glas Podravine, 20. prosinca 1951.

16. **x x x**. Iz života Koprivnice : Pred jedno stoljeće (Iz "Zbornika Muzeja grada Koprivnice") Koprivnica, Glas Podravine, 31. prosinca 1951.
17. **P. Bilješka** o jednom muzeju.
Zagreb, Vjesnik, 1. svibnja 1951., br. 1864.
18. **Krešimir FILIĆ**. Povodom otvorenja muzeja u Koprivnici.
Varaždin, Varaždinske vijesti, 16. kolovoza 1951., br. 284.
19. **x x x**. (**L. Brozović, S. Kuček**). **Stara Koprivnica u slici. Katalog izložbe.**
Koprivnica, Muzej grada Koprivnice, 27. VII. - 3. VIII. 1952.
20. **x x x**. Izložba u Koprivnici. (Stjepan KUKEC "Stara Koprivnica u slici")
Koprivnica, Glas Podravine, 2. kolovoz 1952.
21. **L. B.(rozović)**. Popravak baroknih kulturnih spomenika u Koprivnici.
Koprivnica, Glas Podravine, 8. studeni 1952.
22. **x x x**. Veterinar muzealac - dr. Leander Brozović osnovao je gradski muzej u Koprivnici.
Zagreb, Vjesnik u srijedu, 15. listopada 1952.
23. **x x x**. Iz muzeja i konzervatorskih zavoda NR Hrvatske: Muzej grada Koprivnice.
Zagreb, VIJESTI društva muzejsko - konzervatorskih naučnih radnika NRH,
GODINA I, BROJ 1, 1952., strana 4 - 5.
24. **x x x**. Povremene izložbe u muzejima: Izložba u koprivničkom muzeju.
Zagreb, VIJESTI društva muzejsko - konzervatorskih naučnih radnika NRH,
GODINA I, BROJ 2, 1952., strana 16.
25. **L. D. (Lelja Dobronić)**. Iz muzeja i konzervatorskih zavoda NR Hrvatske: Stara Koprivnica u slici.
Zagreb, VIJESTI društva muzejsko - konzervatorskih naučnih radnika NRH,
GODINA I, BROJ 3, 1952., , strana 23.
26. **x x x**. Svečano otkriće spomen stupa književniku Antunu Nemčiću u Starom gradu. Najava.
Koprivnica, Glas Podravine, 1. svibnja 1953.
27. **Dr. L. Brozović**. Otkriće spomen stupa Antunu Nemčiću.
Koprivnica, Glas Podravine, 16. svibnja 1953., strana 3.
28. **L.B(rozović)**. Popravak baroknih kipova ispred zgrade kotarskog suda.
Koprivnica, Glas Podravine, 11. srpnja 1953., strana 3.
29. **L.B(rozović)**. Proslava 600- godišnjice Koprivnice.
Koprivnica, Glas Podravine, 5. rujna 1953., strana 2.
30. **L.B(rozović)**. Znak sajamske slobode i prava mača.
Koprivnica, Glas Podravine, 7. studeni 1953., strana 2.
31. **Dr. Zvonimir VARGOVIĆ**. Proslava otvorenja Muzeja grada Koprivnice.
Koprivnica, Zbornik Muzeja grada Koprivnice, 8 / 8. siječanj 1953.

32. **I(van) BACH.** ZBORNİK Muzeja grada Koprivnice.
Zagreb, VIJESTI društva muzejsko - konzervatorskih radnika NRH,
GODINA II, BROJ 3, lipanj 1953., strana 47.
33. **B(ranko) PLEŠE.** Iz podružnica: Plenum podružnice Varaždin u Koprivnici.
Zagreb, VIJESTI društva muzejsko - konzervatorskih radnika NRH,
GODINA II, BROJ 4, kolovoz 1953., strana 50.
34. **Zlata SIVOŠ.** Povodom izložbeVincenta van Gogha.
Koprivnica, Koprivnički tjednik, 8. svibnja 1954., strana 2.
35. **L.B(rozović).** Izložba slikara Van Gogha (16. V. - 23. V. 1954.)
Koprivnica, Koprivnički tjednik, 29. svibnja 1954.
36. **x x x.** Izložba slika Fedora Malančeca (30. V. - 6. VI. 1954.)
Koprivnica, Koprivnički tjednik, 29. svibnja 1954.
37. **Zlata SIVOŠ.** Kroz izložbu slikara Fedora Malančeca.
Koprivnica, Koprivnički tjednik, 5. lipnja 1954., strana 2.
38. **L.B(rozović).** Podravska slikarska škola.
Koprivnica, Koprivnički tjednik, Godina 5, broj 25, 19. lipnja 1954.
39. **L.B(rozović).** Fran GALOVIĆ: Povodom 40- godišnjice njegove smrti (1887.-1914.)
Koprivnica, Koprivnički tjednik, 9. listopada 1954.
40. **x x x.** Uoči svečanosti povodom otkrića spomenika Franu Galoviću.
Koprivnica, Koprivnički tjednik, 23. listopada 1954.
41. **Fran KONCELAK.** Franu Galoviću.
Koprivnica, Koprivnički tjednik, 30. listopada 1954.
42. **Milan SELAKOVIĆ.** Izložba slikara Mirka Viriusa.
Zagreb, Kulturni tjednik, broj 7-8 / 1954.
43. **Milan SELAKOVIĆ.** Izložba slikara Mirka Viriusa.
Koprivnica, Koprivnički tjednik, 6. studeni 1954., strana 3.
44. **Dr. L(eander) BROZOVIĆ.** Muzej grada Koprivnice.
Zagreb, VIJESTI društva muzejsko - konzervatorskih radnika NRH,
GODINA III, BROJ 1, veljača 1954., strana 19 - 20.
45. **x x x.** Kratke vijesti: Izložba u Koprivnici.
Zagreb, VIJESTI društva muzejsko - konzervatorskih radnika NRH,
GODINA III, BROJ 3, lipanj 1954., strana 70.
46. **Dr. L(eander) BROZOVIĆ.** Muzej grada Koprivnice.
Zagreb, VIJESTI društva muzejsko - konzervatorskih radnika NRH,
GODINA III, BROJ 4, kolovoz 1954., strana 103.
47. **x x x.** Kratke vijesti: Muzej grada Koprivnice.
Zagreb, VIJESTI društva muzejsko - konzervatorskih radnika NRH,

GODINA III, BROJ 6, prosinac 1954., strana 156.

48. **x x x**. Izložba slika Ivana Večenaja (15. V. - 22. V 1955.) Najava izložbe.
Koprivnica, Koprivnički tjednik, 15. svibnja 1955., strana 3.

49. **M.M. (Martin Mihaldinec)**. Izložba slika Franje Mraza.
Koprivnica, Glas Podravine, 15. prosinca 1956.

50. **Dr. Leander BROZOVIĆ**. MUZEJI SJEVERNE HRVATSKE. Muzej grada Koprivnice.
Društvo muzejsko-konzervatorskih radnika - podružnica Varaždin, str. 9 - 10, TABLE 1 - 3.,
Koprivnica, siječanj 1957.

51. **L(eander) BROZOVIĆ**. Izložba slika Franje Mraza u Koprivnici (9. - 17. XII. 1956.).
Zagreb, VIJESTI društva muzejsko - konzervatorskih radnika NRH,
GODINA VI, BROJ 1 ,veljača 1957., strana 12.

52. **L. D. (Dr. Lelja DOBRONIĆ)**. Šezdeset godina života dr. Leandera Brozovića, upravitelja Muzeja grada
Koprivnice.
Zagreb, VIJESTI društva muzejsko - konzervatorskih radnika NRH,
GODINA VII, BROJ 3 ,lipanj 1958., strana 79., 90.

53. **V(inko) ČESI**. Posjet gradskom muzeju: Desetogodišnjica.
Razgovor sa kustosom muzeja dr. Leanderom Brozovićem.
Koprivnica, Glas Podravine, 21. siječnja 1961.

54. **Pajo KANIŽAJ**. Uz desetogodišnjicu otvorenja muzeja: Još uvijek bez prostorija.
Razgovor sa kustosom muzeja dr. Leanderom Brozovićem.
Koprivnica, Glas Podravine, 26. srpnja 1961.

55. **p.k. (Pajo Kanižaj)**. Izrađene spomen-plakete: Uz deset godišnjicu otvorenja muzeja.
Koprivnica, Glas Podravine, 19. kolovoza 1961.

56. **P.P.** Vrijedan prilog proslavi: Gradski muzej u okviru 10-godišnjice postojanja izdao reprezentativnu mapu.
Koprivnica, Glas Podravine, 9. rujna 1961.

57. **vl.k. (Vladimir Kuzel)**. Čestitka jubilarcu: Proslavljena deseta godišnjica postojanja gradskog muzeja.
Koprivnica, Glas Podravine, 9. prosinca 1961.

58. **B.P. (Branko Pleše)**. Mapa crteža stare Koprivnice (Vrijedna publikacija za desetogodišnji jubilej Muzeja
grada Koprivnice).
Zagreb, VIJESTI muzealaca i konzervatora Hrvatske, GODINA XI, BROJ 1, veljača 1962., strana 25.

59. **Krešimir Filić**. In memoriam: Uspomeni dr. Leandera Brozovića 1897. - 1962.
Zagreb, VIJESTI muzealaca i konzervatora Hrvatske,
GODINA XI, BROJ 5, listopad 1962., strana 137 - 138.

60. **Pajo KANIŽAJ**. Mecena podravskih umjetnika.
Koprivnica, Glas Podravine, 8. rujna 1962.

61. **x x x**. In memoriam dru. Leanderu Brozoviću.
Koprivnica, Glas Podravine, 8. rujna 1962.

62. **Dr. Leander BROZOVIĆ**. Građa za povijest Koprivnice.
Koprivnica, Muzej grada Koprivnice, Biblioteka "Podravskog zbornika", 1978.

Draženka Jalšić Ernečić

Leistungen der museal-galleristischen Tätigkeit zur Zeit Dr. Leander Brozovićs

Behandelt wird die Entstehung des "musealen" Bewußtseins sowie die Gestaltung der musealen bzw. galleristischen Tätigkeit im mittleren Teil von Podravina. Anhand eines kurzen Überblicks über die Geschichte des Museums der Stadt Koprivnica und die Tätigkeit von Dr. Leander Brozović werden die museologischen Aspekte der Tätigkeit Brozovićs und des Ausschusses für die Gründung des Museums der Stadt Koprivnica im Rahmen der Pionierleistungen der kroatischen Museologie um die Mitte des 20. Jahrhunderts dargestellt. In seiner Beschäftigung mit der Museologie als einem jungen interdisziplinär angelegten Fach entwickelte Dr. Brozović grundlegende Methoden für Dokumentationsbearbeitung und Präsentation von Gegenständen aus der Geschichte der Stadt Koprivnica, aus der Ethnologie und Archäologie, aus den angewandten und bildenden Künsten, indem er die Museologie als eine aktive Verbindung zwischen den heterogenen Wissenschaftsgebieten auffaßte.

Besprochen wird die Tätigkeit von Dr. Leander Brozović als erstem Museumsbeamten in Koprivnica, der durch seine Vertrautheit mit der zeitgenössischen musealen und galleristischen Tätigkeit in den 50er Jahren eine solide Grundlage für die Entwicklung fast aller heute bestehenden Abteilungen und Sammlungen des Museums der Stadt Koprivnica stellte. Die konkrete Anwendung grundlegender Ansätze der Museologie und Museographie am Beispiel des Museums der Stadt Koprivnica als eines neugegründeten regionalen Museums läßt auf den visionären Geist Dr. Leander Brozovićs schließen, der von allem Anfang an durch eine durchdachte Erwerbung von Museumsgegenständen und ihre fachgerechte und wissenschaftliche Behandlung sowie durch die Darstellung und Veröffentlichung der Museumsbestände auf das Tätigkeitsgebiet und die Tätigkeitsmethoden, auf die Fragen der Konzeption, Organisation, der Raumproblematik, des Personals, der Verwaltung, des Denkmalschutzes, der Werbung und der Finanzierung hinwies. Dabei richtete er sein Augenmerk auf die Grundbedürfnisse und Probleme des Museums (Personal, Raum, Museumsinventar), von denen einige bis heute nur teilweise gelöst worden sind.